

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De Sortilegijs. Cap. XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

tus etiam in causa fidei elapso an-
no auditur, si causam legitimam im-
pedimenti suae infortalecentiae ve-
rificet, etiam si eius statua esset
cōbusta iuxta glos. commun. appro-
batam in c. excommunicamus 1.
S. qui autem ver. condemnentur
de Heret.

5 Tertiò potest pecuniaria, vel
alia arbitraria pœna puniri, vt di-
cunt DD. apud Bonacin. loc. cit. ca-
demque pœna plectitur infortale-
scens etiam per mensem continu-
uatum à die declaratoriae com-
putandum ex praxi Curiarum ec-
clesiasticarum, modò constet de
contemptu clauium; secus si fe-
cerit diligentias pro obtinenda
absolutione, & obtinere non po-
tuit Ricc. in Prax. par. 4. ref. 63. &
seq. non tamen sufficeret, si quis
steterit semel per 15. dies in ex-
communicatione, & post obten-
tam absolutionem cum reincidē-
tia in eadem excommunicatione
perseueret per alios 15. dies, quia
hoc est regulare in quacunque pe-
na, vt tempora non coniungantur,
quamuis secus sit in favorabili-
bus, idem Ricc. in Prax. par. 3.
ref. 216. & par. 4. ref. 64.

6 Quartò alia pœna punitur in-
fortalecens per annum in excom-
municatione, quod huic deinceps
absolutio non prodest, quæ à sum-
mo Pontifice in impetrationibus
gratiarum, & in collationibus be-
neficiorum conceditur, si culpa-
biliter per annum continuum
contumax in excommunicatione
perseueravit, secus si absque cul-
pa Roland. conf. 46. num. 37. vol. 1.
Boer. decis. 290. nu. 3. quos refert, &

sequitur Ricc. in Prax. p. 3. ref. 217.

S V M M A R I V M.

- 1 Quando crimen Sortilegij sit mix-
ti fori.
- 2 Quibus pœnis Sortilegi punian-
tur de iure ciuili, & canonico.
- 3 An adorator Demonis censeatur
hereticus.
- 4 Qua pœna plecti debeat clericus
pro hoc crimine.
- 5 Referuntur alia pœna contra
sortilegos.
- 6 Quando Episcopus, & Inquisi-
tor possint pœnas mitigare.
- 7 Qua pœna plectendus sit abutēs
Sanctiss. Altaris Sacramento ad
huiusmodi sortilegia.
- 8 An in hoc crimine faciant fidem
testes, qui se liberatos à sortilegijs
affirmant.
- 9 Qua pœna afficiendus sit Sacer-
dos, qui in celebratione sacrorū
nefandas, & turpes preces por-
rigit.
- 10 Qua plectendi sint pœna Incan-
tatores Serpentum.
- 11 Item quam pœnam subeant qui
verba sacra scripturæ ad scur-
rilia, vel superstitiones, & dia-
bolicas incantationes usurpant

C A P. XXI.

De Sortilegijs.

Rimen Sortilegij, &
diuinationis, si est
coniunctum cum he-
resi, ab Inquisitori-
bus hæreticæ prauitatis
punitur cap. accusatus §. sane

Tit 2 de

de Hæret. in 6. & tradit DD. quos refert, & sequitur Barbof. de off. & pot. episc. par. 3. all. 51. nu. 124. si verò non est coniunctum cum hæresi, non spectat ad Inquisitores, sed ad ordinarium iuxta tex. in d. f. sane, qui in hoc casu potest esse tam secularis, quam ecclesiasticus c. peruenit 26. p. 7. tot. tit. C. de Malef. & in hoc consensit omnes DD. ut d. Clar. in d. Hæresis vers. successus Genuis in Prax. Arch. c. 68. nu. 13. Bellett. Disquis. Cleric. tit. de fauor cleric. re. u. 9. 4. n. 122. hodie verò per constitutionem Sixti Quinti, quam refert Quarant. in ver. Astrologia Iudiciaria Vulp. in Prax. Iudic. cap. 37. nu. 19. etiã Inquisitores cognoscunt de Sortitegijs, & diuinationibus, etiamsi hæresim non sapiant, ut notant Leo in Thesaur. for. eccles. p. 3. c. 5. num. 14. & 15. Vulp. loco cit. nu. 20. Barbof. d. all. 51. num. 134. non tamen priuatiuè quoad Episcopos, qui possunt huiusmodi causas, nisi sapiant manifestè hæresim, cognoscere iuxta tex. in d. cap. accusatus d. sane, & declarauit S. Congregatio Rom. & vniuersalis Inquisitionis die 21. Decembris, ut refert Dian. par. 4. tr. 8. ref. 119.

De iure autem ciuili huiusmodi Sortilegi, diuinatores, & malefici morte puniuntur l. nullus, & l. nemo C. de Malef. sed de consuetudine hæc pœna non seruatur; & ideo vel fustigantur, & banniuntur, vel ad triremes mittantur Clar. loc. cit. Vulp. in Prax. Iudic. cap. 37. num. 16. quod intellige, si viles sint, quia nobiles relegantur, vel alia pœna arbitrio

iudicis plectuntur Ferr. qq. mor. p. 1. q. 38. Vulp. ubi supra, & hoc procedit, si ex maleficio, aut sortilegio mors sequuta non fuerit, nam si sequitur mors, semper ultimo supplicio afficiuntur iuxta l. si quis aliquid 2. §. qui abortionis ff. de Pœn. Boss. tit. de Homicid. nu. 17.

Eadem pœna fustigationis imponitur de iure canonico, si fuerint viles Boss. loco cit. numer. 18. & ex stilo Romana Inquisitionis tales traduntur triremibus, si fuerint ignobiles, ut d. Dian. par. 4. tr. 7. ref. 10. aliàs perpetuo carcere puniuntur cap. contra idolorum 26. q. 5. Boss. d. n. 18: vel alia pœna arbitraria, ut d. Ferr. d. q. 38. Vulp. loco cit. d. cap. 37. num. 17: ultra infamiam, de qua in cap. infames 6: q. 1:

Præterea sunt ipso facto excommunicati iuxta c. 1. 26. q. 5. & constitutiones Ioann. XXII. incip. Super illius, & Leonis X. incip. Superne dispositionis; verum hæc excommunicatione in tali casu non esse vsu receptam dicit Bonacin. de Censur. in partic. disp. 2. q. 2. pun. 38. n. 1. & alij, quos refert Barbof. d. par. 3. all. 51. n. 119. nisi errorem in mente habeant contra fidem, illumq. exterius sufficienter manifestent, tunc n. excommunicationi contra hæreticos latè in bulla Cœsar subijciuntur, & ut hæretici puniuntur Vulp. in Prax. Iud. d. cap. 37. num. 15. & alij communiter: secus si re ipsa aliter in mente sentiant; Vnde licet adorator demonis actu ipso adorationis sufficienter indicet errorem, cum in tali casu tribuat demoni quod soli Deo competit, ut d. Vulp. loco

et cit. cap. 37. num. 6. tamen si credat, demoni honorem non deberi, non erit hæreticus *Bonacin. loco cit. d. pun. 38. num. 2.* præsertim si innocetur demon ad tentandam pudicitiam alienius mulieris, vel ad aliud faciendum; non alienum ab eius potestate: tunc enim invocatur demon ad id, quod est proprium ipsius *Ric. in Prax. for. eccl. par. 1. ref. 434. Vulp. d. cap. 37. nu. 8. & seq. & alij apud Barbos. d. par. 3. al. 5. n. 125.* etiamsi in ipsi fortilegijs misceatur oleum sanctum, aqua, candelæ, rami oliuarum, aut aliæ res benedictæ: quia adhuc huiusmodi fortilegia hæreticalia non sunt, si hæc agens non habeat errorem contra fidem, *et d. Vulp. loco cit. hoc tamen grauissimum est crimen, & contra tales, uti de hæresi vehementer suspectos procedere possunt Inquisitores: tum quia hæc ad apostasiam, & infidelitatem pertinent, tum etiã quia omne cum demone commercium, seu amicitia prohibetur, Dian. p. 4. tr. 7. ref. 10. & alij communiter.*

4 Clerici verò infamia notantur, & si non destiterint, deponuntur, atque in monasterium ad tempus arbitrio superioris præfiniendum detruduntur, ac beneficijs, & officijs ecclesiasticis priuantur *c. infames 6. q. 1. cap. non oportet & c. seq. 26. q. 5. & Statuit Leo X. in d. constit. incip. superne dispositionis, relata per Bonacin. d. pun. 38. nu. 1. Barbos. d. par. 3. alleg. 51. num. 19. & si notorij sint, irregulares efficiuntur, *et d. Sylu. in sum. ver. superstitio nu. 11. excommunicandi etiã sicut tam ipsi, quam eos consulē-**

tes *cap. si quis clericus 26. q. 5. hodie verò etiam Clerici arbitraria pœna puniuntur iuxta facti, & per sonarum qualitatem, et d. Vulp. in Prax. iud. cap. 37. num. 17. Dian. par. 4. tr. 7. ref. 17.*

5 Item ex constitutione *Gregor. XV. 46. in nou. Bullario to. 4. qui pactum cum Diabolo fecerit, & à fide apostatando maleficijs, seu fortilegijs vnam, seu plures personas ita læserit, ut ex maleficio, vel fortilegio mors sequuta sit, etiam pro primo lapsu curiæ seculari tradi debet pœnis debitis puniendus, et notat etiã Peirin. in Priuileg. minimor. to. 2. constit. 9. Pauli V. S. 2. num. 26. Vulp. d. cap. 37. num. 25. & qui similiter apostatando pactum cum diabolo, ut præfertur, fecerit, & maleficium, seu fortilegium commiserit, ex quo licet mors sequuta non sit, infirmitas tamen, diuortia, impotentia generandi, siue animalibus, frugibus, vel alijs fructibus damnum notabile prouenerit, muro claudi, siue perpetuis carceribus in S. Inquisitionis officio, ubi illud existit, fabricandis mancipari debet, *et canetur in d. constit. possunt tamen Episcopi, & Inquisitores eorum, qui in carceribus perpetuis, aut muro reclusi sunt, pœnam mitigare, aut in aliam commutare cap. ut commissi de hæret. in 6.**

7 Curie quoque seculari traduntur sabutentes Sanctissimo Altaris Sacramento ad huiusmodi fortilegia, veneficia, vel superstitiones *Genuens. in Prax. Archiep. cap. 68 numer. 10. Vulp. d. cap. 37. n. 9. Bar-*

Barbof. d. all. 51. num. 135.

8 In hoc autem delicto testes, qui se liberatos à fortilegis affirmant faciunt fidem, etiam si socij criminis videantur, cum ad eos in prohibito consilio confugerint: quia non ut rei, sed ut testes deponentes de facto proprio admittuntur *secundum Ferr. qq. mor. p. 1 q. 45. num. 9. ubi citat Mascard. de Probat. tom. 3. concl. 1312. n. 55.*

9 Queres, qua pœna puniatur Sacerdos, qui in celebratione sacerorum nefandas, & turpes preces porrigit? Resp. talem Sacerdotem esse deponendum, ac beneficijs priuandum, & in perpetuum carcerem detrudendum, ut *post Souf. dicit Dian. par. 4. tr. 7. res. 10. ubi etiam addit, quod si Sacerdos Missas defunctorum celebrat pro uiuentibus, ut moriantur, à Sacerdotio priuatur, & perpetuo exilio relegatur vna cum eo, qui hoc consuluit, vel mandauit; possunt etiam tales alia arbitraria pœna puniri, ut supra diximus cum Vulp. in Prax. Iudic. d. cap. 37. num. 17.*

10 Queres 2, qua pœna puniantur Incantatores serpentum? Resp. quod de iure ciuili nec tales puniuntur, nec qui per incantationem suam grandines, vel intemperiem aeris, quo magis fructus saluentur, sedauerint, ut constat ex l. eorum C. de malef. & mathem. sed de iure canonico clerici degradantur, laici anathematizantur iuxta cap. admoneant 26. q. 7. verum de consuetudine arbitrio Iudicis puniuntur *Vulp. d. c. 37. num. 17.* in istis enim incanta-

tionibus inuocatur auxilium demonis vel expressè, vel tacitè, ut quando in eis insunt aliqua verba extranea, vel characteres, aut nomina ignota; & idè illas Christiana, & vera pietas repellit, & damnat *cap. illos 26. q. 2. dicit tamè Vulp. loco cit. num. 12.* quod incantationes, in quibus imploratur auxilium Dei cum deuotione absque alia obseruatione superstitiosa intrinseca, vel extrinseca, non puniuntur.

11 Eadem arbitraria pœna plectuntur qui verba, ac sententias Sacrae scripturae ad scurrilia, fabulosa, vana, adulationes, detractiões, superstitiones impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, sortes, & similia audent usurpare *ex Conc. Trid. sess. 4. in Decreto de Edition. & vsu sacror. lib. 8. post hæc.*

S V M M A R I V M.

- 1 Contra exercentes artem iudiciariae Astrologiae procedunt tam ordinarij, quam Inquisitores.
- 2 Quibus plectantur pœnis de iure ciuili, & canonico.
- 3 Qui de statu Reip. Christianae, vel sedis Apostolicae seu vitæ Romani Pontificis, aut eius consanguineorum iudicia faciunt, ut laesa maiestatis rei puniuntur.
- 4 Qui censeantur rei iudiciariae Astrologiae.
- 5 Contra inclinationem caelestium corporum homo potest per rationem operari.
- 6 An prohibita sit predictio, vel iudicium circa inclinationes homi-